

ข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ตำบล

โกตาบารู

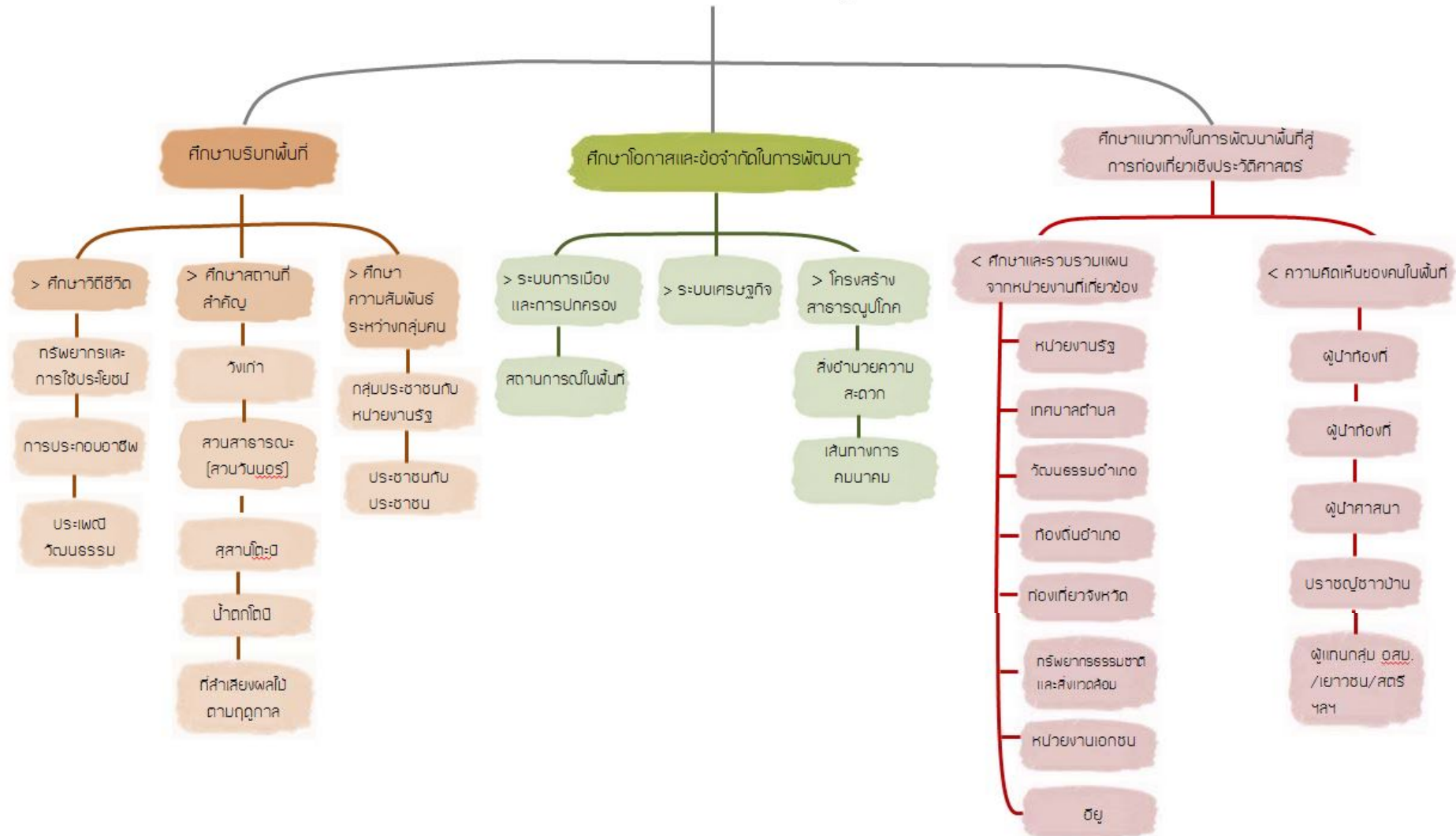
อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนใต้ (ชชต.) ร่วมกับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สนับสนุนโดย ธนาคารโลก

กรอบแนวคิดศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ตำบลลือตาบารู

รายละเอียดการศึกษาค้างนี้

ศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาโกตาบารูสู่การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1. พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

2. ระยะเวลาในการศึกษา

ระหว่างวันที่ 16-25 พฤษภาคม 2560

3. วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	กลุ่มเป้าหมาย/สถานที่
การสัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง	จนท.รัฐ ท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนชาวบ้าน
เดินสำรวจ	เครื่องมือ GPS	สถานที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์/ธรรมชาติ
การประชุมเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วม	แผนผังตำบล	ชาวบ้าน/ผู้นำในชุมชน
การสัมภาษณ์	ปฏิทินการผลิต	กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรกร
การสัมภาษณ์	เส้นประวัติศาสตร์	ประชาชนชาวบ้าน

ข้อมูลพื้นที่

1. ข้อมูลบริบทพื้นที่

1.1 ลักษณะทางกายภาพ

1) ที่ตั้งและขนาด

เทศบาลตำบลโกตาบารูมีพื้นที่ประมาณ 17 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,386 ไร่ ซึ่งมีเขตพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อบ้านบาโงย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
ทิศใต้	ติดต่อบ้านป้อมมั่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อบ้านกาลูปัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
ทิศตะวันตก	ติดต่อบ้านลูดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

2) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลโกตาบารู ด้านตะวันตกและด้านใต้เป็นภูเขาเหมาะสำหรับปลูกยางพาราและผลไม้ ด้านเหนือและด้านตะวันออก มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา

3) ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลโกตาบารู มีลักษณะร้อนชื้น เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนสิงหาคม และฤดูฝน ตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนมกราคม มีฝนตกตลอดช่วงฤดู และมีฝนตกชุกมากที่สุด

4) ลักษณะของแหล่งน้ำ

น้ำอุปโภค-บริโภค

- › แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ประชาชนในพื้นที่ตำบลโกตาบารู ส่วนมากยังใช้น้ำบ่อ น้ำบาดาล น้ำประปาส่วนภูมิภาค และน้ำประปาเทศบาลตำบลโกตาบารู
- › น้ำเพื่อการเกษตร
  - แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรในตำบลโกตาบารู ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝน และน้ำจากลำธารเล็กๆ ที่ไหลผ่านพื้นที่เกษตรกรรม แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ คลองบาโงตาแย คลองโตะนิ
  - › แหล่งน้ำธรรมชาติ
    - ตำบลโกตาบารูมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ คลองบาโงตาแย คลองโตะนิ ลำธารกือรี
    - คลองบาโงตาแย ต้นน้ำจากตำบลยะตะไหลผ่านตำบลโกตาบารู โดยประชาชนใช้แหล่งน้ำนี้เพื่อการเกษตรน้อยมาก เฉพาะในช่วงฤดูฝนเท่านั้น
    - คลองโตะนิ ไหลผ่านตำบลโกตาบารู และเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และในปัจจุบันโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง แหล่งน้ำนี้จะแห้งขอดในห้วงเดือน เมษายน-ตุลาคม ของทุกปี

5) ลักษณะของป่าไม้และป่าไผ่

ทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้ที่สำคัญของเทศบาลตำบลโกตาบารู ได้แก่ ป่าไม้เบญจพรรณ ไม้ที่พบได้แก่ ไม้หลุมพอง ไม้ตะเคียน ในบริเวณตำบลโกตาบารู ซึ่งในอดีตมีอยู่จำนวนมาก แต่เนื่องจากมีปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทำให้พื้นที่ป่าลดน้อยลงมาก

6) ลักษณะของดิน

ลักษณะของดินเป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นที่ราบสูงเหมาะแก่การเกษตร ประเภทสวนยางพาราและสวนผลไม้ ส่วนบางพื้นที่ลุ่มเหมาะแก่การทำนาข้าว

7) ทรัพยากรดิน

> ลักษณะและสมบัติของดินที่พบในเทศบาลตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา แบ่งตามสภาพพื้นที่ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มดินในพื้นที่ราบลุ่มที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว คิดเป็นร้อยละ 35.58 กลุ่มดินในพื้นที่ตอนในเขตดินชั้นที่มีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.10 กลุ่มพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 41.63 และพื้นที่อื่นๆ อีกร้อยละ 0.67 ของพื้นที่มี รายละเอียดดังนี้

- (1) กลุ่มดินในพื้นที่ราบลุ่มที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว ประกอบด้วย กลุ่มดินเหนียวปนดินร่วน (กลุ่มชุดดินที่ 6/17) กระจายอยู่ทางด้านเหนือถึง ตอนกลางพื้นที่ และกลุ่มดินร่วนละเอียด (กลุ่มดิน 17p) กระจายตัวอยู่ทางด้านตะวันออกของพื้นที่
- (2) กลุ่มดินในพื้นที่ตอนในเขตดินชั้นที่มีการระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง ประกอบด้วยกลุ่มดินร่วน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 34 กระจายอยู่ทางด้าน ตะวันออกของพื้นที่
- (3) กลุ่มพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ 62 กระจาย อยู่ทางด้านใต้และทางด้านตะวันตกของพื้นที่

> การตั้งถิ่นฐานและการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน การตั้งถิ่นฐาน ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมีลักษณะเป็นชุมชนศูนย์กลางเดียว (Homocentric) โดยมีศูนย์กลางเดิมจะอยู่บริเวณชุมชน บ้านโกตาบารู ประชาชนมีการตั้งถิ่นฐานสองฟากของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4067 ถนนโตะนิ ถนนประชาอุทิศ และกระจายเบาบางบริเวณ ที่ห่างไกลชุมชน การใช้ประโยชน์ ที่ดินปัจจุบัน

- (1) การใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัย กระจายตัวอยู่โดยรอบบริเวณถนนสาย ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และกระจายตัวแทรกอยู่กับย่านพาณิชยกรรม บริเวณสองฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4067 และถนนประชาอุทิศ
- (2) การใช้ที่ดินประเภทที่พักอาศัยกึ่งพาณิชยกรรม กระจายตัวอยู่บริเวณสอง ฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 ถนนโตะนิ ซอย 2 โดยส่วนใหญ่จะ เป็นร้านขายของชำ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขาย-ซ่อมรถยนต์ ร้าน ทอง ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ร้านขายอุปกรณ์เครื่องเขียน ร้านถ่ายรูป ร้าน เสริมสวย ร้านอินเทอร์เน็ต และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ปั้มน้ำมัน ดำรงค์) เป็นต้น
- (3) การใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ โรงงานทำอิฐบล็อก โรงสีข้าว ทำวงกบบานประตูลูก ต่าง เป็นต้น

- (4) การใช้ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บนถนนสายหลักของชุมชน มีสถาบันการศึกษา จำนวน 3 แห่ง เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตั้งอยู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 และโรงเรียนบ้านนาเตย ตั้งอยู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4067 และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนศรีพาริตาบา รุวิทยา ตั้งอยู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 นอกจากนี้ยังมีศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลโกตาบารู ตั้งอยู่บน ถนนโต๊ะนิ
- (5) การใช้ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา เทศบาลตำบลโกตาบารูมีวัด 1 แห่ง มีสุยิด 9 แห่ง มีสุเหร่า 6 แห่ง มีกุโบร์ 4 แห่ง และสุสานไทยพุทธ (ป่าช้า) 1 แห่ง กระจายอยู่ทั่วไปในเขตพื้นที่วางผัง
- (6) การใช้ที่ดินประเภทสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อน เทศบาลตำบลโก ตาบารูมี 3 แห่ง สวนสาธารณะสวนวันนอร์อยู่ติดกับสำนักงานเทศบาล ตำบลโกตาบารู สวนสุขภาพโต๊ะนิ ตั้งอยู่บนถนนโต๊ะนิและสนามกีฬา (บ้านพัก เกษตร) ตั้งอยู่บนถนนบ้านพักเกษตร ซอย 1
- (7) การใช้ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ มีป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขากาลอ อยู่ทางด้านตะวันตกของฝั่งชุมชนเทศบาลตำบลโกตาบารู
- (8) การใช้ที่ดินประเภทสถาบันราชการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่สองฟากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4063 ได้แก่ สำนักงานเทศบาลตำบลโกตาบารู สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยเทศบาลตำบลโกตาบารู โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโกตาบารู หน่วยผสมเทียมรามัน (กรมปศุสัตว์) เป็นต้น และสถานีตำรวจภูธรโกตาบารู ตั้งอยู่บนถนนโต๊ะนิ
- (9) การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่โดยรอบ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา และนาข้าว นอกจากนี้ยังมีสวนผลไม้ ได้แก่ ทูเรียน เงาะ ลองกอง มะพร้าว เป็นต้น กระจายอยู่ทั่วไปในเขตพื้นที่ วางผัง
- (10) พื้นที่อื่นๆ เช่น ถนน ซอย ลำคลอง ลำธาร เป็นต้น

1.2 ด้านการเมือง/การปกครอง

1) เขตการปกครอง

จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโกตาบารู มีจำนวน 4 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
0	-	3
1	โกตาบารู	613
2	มะดีอลง	488
3	จาลงฮิเล	137
4	กำปงบูเก๊ะ	132
	รวม	1373

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโกตาบารู ณ เดือนกันยายน 2559

เทศบาลตำบลโกตาบารู มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง คือ

ทิศเหนือ ติดต่อเขตหมู่ที่ 2 ตำบลบาโงย

ทิศใต้ ติดต่อภูเขาป้อมัง ตำบลป้อมัง และตำบลยะดี๊ะ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ทิศตะวันออก ติดต่อลำธารกือรี และหมู่ที่ 2 ตำบลกาลูปัง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ทิศตะวันตก ติดต่อตำบลบูตี อำเภอมือเมืองยะลา จังหวัดยะลา

การเลือกตั้ง เทศบาลตำบลโกตาบารูได้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลโกตาบารูพร้อมสมาชิกสภาเทศบาลตำบลโกตาบารู ครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2557

1.3 ประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

รายการ	ปีปัจจุบัน (2559)	ปีที่แล้ว (2558)	2 ปีที่แล้ว (2557)
ประชากรชาย (คน)	2,702	2,692	2,642
ประชากรหญิง (คน)	2,814	2,806	2,776
รวมประชากร (คน)	5,516	5,498	5,418
บ้าน (หลังคาเรือน)	1,373	1,346	1,308

จำนวนหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโกตาบารู มีจำนวน 4 หมู่บ้าน คือ

1.4 การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ อาชีพหลักของคนชุมชนโกตาบารู คือ ทำสวนกริตยางพารา ปลูกพืชผัก ส่วนอาชีพรอง คือ ค้าขายและรับจ้างทั่วไป ทั้งนี้มีอาชีพของกลุ่มแม่บ้านกลุ่มสตรีที่เข้มแข็ง คือ การทำมะพร้าวคั่วขายแก่ท้องตลาดที่ต้องการ นับเป็นหนึ่งอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับกลุ่มสตรีในชุมชนนี้ เงินที่ได้จากการขายมีการแบ่งส่วนที่เป็นของกลุ่มเก็บไว้เป็นทุนกับส่วนที่เป็นค่าตอบแทน ทำให้มีการออมเงินของกลุ่มสตรีกลุ่มนี้ด้วย แม้ว่าจะเจอกับอุปสรรคของการทำงานบ้างคือ ถ้าอยู่ในช่วงของมะพร้าวแพงก็จะลดปริมาณการส่งออกน้อยลง ทำให้ลูกค้าที่ต้องการขาดหายไป และสมาชิกในกลุ่มมีเวลาว่างไม่ตรงกันด้วยทำให้บางครั้งต้องหยุดทำมะพร้าวคั่ว แต่มะพร้าวที่ทำนั้นมาจากต้นสดๆของสมาชิกในกลุ่มเองและได้ซื้อมาจากตำบลที่ใกล้เคียงในการมาทำมะพร้าวคั่วขายอีกด้วย

- > รัฐบาลฯ ได้แก่ สำนักงานเทศบาลตำบลโกตาบารู หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลโกตาบารู สถานีตำรวจภูธรโกตาบารู โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโกตาบารู หน่วยผสมเทียมรามัน เป็นต้น
- > อุตสาหกรรม ประเภทอุตสาหกรรมบริการ ได้แก่ ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ โรงงานทำอิฐบล็อกโรงสีข้าว ทำวงกบบานประตู-หน้าต่าง เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์ชุมชน

- (1) แห่งทำแหวน
- (2) กลุ่มสาธารณสุขพัฒนาทำขนม
- (3) เสื้อทำจากกก
- (4) มะพร้าวคั่ว

1.5 การศึกษา

- 1) โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง
  - > โรงเรียนบ้านโกตาบารู ตั้งอยู่ที่ ถนนยะลา-โกตา
  - > โรงเรียนบ้านนาเตย ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 บ้านนาเตย
- 2) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
  - > โรงเรียนศรีฟารีดาบารูวิทยา ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 3) โรงเรียนตาดีกา จำนวน 5 แห่ง
  - > โรงเรียนตาดีการาวภูอตุลยันนะห์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
  - > โรงเรียนตาดีกานะห์ภูอตุลอัฎฟาต ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
  - > โรงเรียนตาดีกานูรุลกุรอาน ตั้งอยู่หมู่ที่ 2

- > โรงเรียนตาดีกาदारุสอามารีฟ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
- > โรงเรียนตาดีกามานารอตูลฮูดา ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
- 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง
  - > ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดอัลมูบารัค ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
- 5) สถานที่ศึกษาปอเนาะ จำนวน 3 แห่ง
  - > สถานศึกษาปอเนาะอัลญิลูลอิสลาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
  - > สถานศึกษาปอเนาะดาร์ลุมาอารีฟวิทยา ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
  - > สถานศึกษาปอเนาะตัลมีซุลกูรอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

1.6 สาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาล มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล 1 แห่ง ตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 4063 ใกล้สถานีดับเพลิง (งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) สำนักงานเทศบาลตำบลโกตาบารู ให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาล และบริเวณใกล้เคียง ให้การรักษาโดยแพทย์และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ผู้ที่เจ็บป่วยทั่วไป ทันตกรรม เป็นต้น ปัจจุบันในเขตเทศบาลตำบลโกตาบารูมีสถานพยาบาลเอกชน (คลินิก) แพทย์แผนปัจจุบันเพื่อรักษาโรคทั่วไปให้แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลโกตาบารู และตำบลใกล้เคียง จำนวน 2 แห่ง

นอกจากนี้เทศบาลตำบลโกตาบารูมีโครงการบริการรับส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาลกรณีฉุกเฉินโดยอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัยฉุกเฉินเพื่อบริการประชาชนในตำบลโกตาบารู

1.7 ระบบบริการพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง มีเส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวก ระหว่างเขตเทศบาลตำบลโกตาบารูกับอำเภอและชุมชนต่างๆ โดยทางรถยนต์ มีถนนสายหลักที่สำคัญ ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 4063 ตอนยะลา-โกตาบารูระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข 4071 ถนนโกตาบารู – พิเทน เชื่อมระหว่างชุมชนโกตาบารูกับอำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี และอำเภอเมืองยะลา ระยะทางห่างจากอำเภอรามัน ประมาณ 25 กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข 4066 ถนนโกตาบารู – รามัน ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข 4067 ถนนโกตาบารู – บ้านแบหอ สำหรับความสำคัญของถนนสายต่างๆ มีดังนี้

1.8 ปฏิทินการผลิตตำบลโกตาบารู

เดือนการผลิต	บ.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
แต่งไม้		เพาะเมล็ด ↔	ออกผลและเก็บเก็บ ← ↔ →									
ยางพารา	เก็บเกี่ยวผลผลิต ← ↔ →		กำจัดวัชพืช ← ↔ →				เก็บเกี่ยวผลผลิต ← ← ← → → → →					
ปลูกข้าว				ไถนา ↔		ผลิตสินค้า ↔		กำจัดวัชพืช ↔				เก็บเกี่ยว ↔
มะพร้าว	←	←	←	←	←	←	←	→	→	→	→	→

1.9 สถานที่สำคัญ

จากการสัมภาษณ์นางเปรมจิตร์ ไม้จันทร์ เลขานายกเทศบาลโกตาบารู ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในโกตาบารู รายละเอียดดังนี้

ลำดับ	สถานที่	รายละเอียด/ความสำคัญ	พิกัด	รูปภาพ
1.	น้ำตกโตะนิ	ลำธารขนาดกลาง ตั้งอยู่ระหว่างริมถนนและสวนยางของชาวบ้าน มีการนำท่อพีวีซีนำมาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร	47N 0756245 UTM 0712273 ความสูง 155 M	
2.	เขาโตะจา (ทับท้าน)	เคยเป็นสถานที่พระรูปหนึ่งขึ้นไปบำเพ็ญบารมี เขาจนเป็นที่มาของชื่อเขาโตะจา ข้อมูลอีกด้านหนึ่งพบว่าพระหลายรูปขึ้นไปตัดไม้เพื่อนำไม้ไปสร้างเป็นวัด โดยไม้ที่ตัดแล้วได้ลอยน้ำลงมาจากเขา	47N 0754958 UTM 0712057 ความสูง 280 M	

ลำดับ	สถานที่	รายละเอียด/ ความสำคัญ	พิกัด	รูปภาพ
3.	สุสาน โตะนิ	เป็นสถานที่ฝังศพของ เจ้าพระยา หรือโตะนิ ซึ่งเป็นที่เคารพของ ชาวบ้านบางส่วนทั้งที่ เป็นไทยพุทธและมุสลิม ซึ่งมีความเชื่อว่าก่อนที่ จะจัดงานใหญ่ๆ ต้องไป บนที่สุสาน ถ้าไม่ไปบน ก่อนจัดงาน จะมีเหตุที่ ไม่ดีเกิดขึ้นในงาน หลังจากบนเสร็จแล้ว จะต้องมีการปล่อยไก่สี ขาวในสุสานโตะนิ	47N 0758988 UTM 0714093 ความสูง 47 M	
4	มัสยิด ปากีสถาน	มีอายุไล่เลี่ยกันกับวัด ชิรปราการ ฐานมัสยิด ทำด้วยดิน ปัจจุบันยัง เป็นสถานที่ที่ชาวมุสลิม เชื้อสายปากีทำการ ละหมาด 5 เวลา	47N 0759496 UTM 0713870 ความสูง 41 M	
5.	วัดชิร ปราการ	วัดมีอายุ ประมาณ 150 ปี	47N 0759484 UTM 0713882 ความสูง 47 M	

ลำดับ	สถานที่	รายละเอียด/ ความสำคัญ	พิกัด	รูปภาพ
6	วังเก่า (วังราม มันธ์)	เป็นสถานที่พักและที่ ทำงานของพระยารัตน ภักดี หรือตัวนมาลาแล ยาว และเป็นสถานที่ พักพิงของผู้คนสัญจร ผ่านมาหรือคนที่มาทำ ธุระที่เมืองรามันธ์หรือ คนที่ต้องการเดินทางไป เมืองยะลา แต่ไม่มีที่พัก	47N 0759427 UTM 0714222 ความสูง 45 M	

1.10 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน

จากการสัมภาษณ์

1.11 ประวัติความเป็นมาและลำดับเหตุการณ์สำคัญของโกตาบารู

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในหัวข้อประวัติศาสตร์ชุมชนและลำดับเหตุการณ์สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

จากการสัมภาษณ์นายวลายาน อีซบซี ผู้เฒ่าชราเชื้อสายปาทานตำบลโกตาบารู อายุ 85 ปี ซึ่งบอกเล่าด้วยภาษาไทยว่า

โกตาบารูเดิมในสมัยนั้นเป็นอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นคนดูแลอำเภอนี้ ซึ่งชาวบ้านได้เรียกชื่อนายอำเภอคนนั้นว่า นายอำเภอลูกเสือ (อาเนาะรีมา) นายอำเภอคนนี้มีอำนาจที่เด็ดขาด ตามคำบอกเล่าของตาตา ได้เล่าว่าในสมัยนั้นชาวบ้านจะใช้ช้างในการเดินทาง และใช้รถเกวียนที่ลากโดยวัว และใช้ในการสัญจรไปมา ซึ่งต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนอำเภอจากโกตาบารู เป็นอำเภอรามัน และย้ายที่ทำการอำเภอไปอยู่ที่ตำบลกายูบอเกาะนั้น ชาวบ้านจากที่นี่เป็นคนขนส่งของจำเป็นที่ต้องโยกย้ายเพื่อจัดตั้งอำเภอใหม่ที่รามัน โดยใช้รถเกวียนเป็นพาหนะในการขนย้าย ซึ่งตัวตาตาเองก็เป็นหนึ่งในจำนวนของชาวบ้านที่ช่วยกันขนย้ายสิ่งของระยะเวลาในการเดินทางไปยังเมืองรามันในสมัยนั้น ต้องเดินทาง 2 วัน และก่อนย้ายอำเภอนั้น ทางตาตาเล่าเหตุการณ์สำคัญว่ามีทหารญี่ปุ่นเดินทางผ่านมาที่นี่ด้วย โดยในตอนนั้นตาตามีอายุเพียง 11 ปี

ในยุคแรกๆของที่นี่ มีกำนันที่เป็นผู้หญิงถึง 2 คน โดยคนแรกมีชื่อเรียกกันว่า กำนันบุตอ และคนที่สองมีชื่อว่า กำนันเนือง โดยทั้งสองคนเป็นชาวไทยพุทธ เนื่องจากสมัยนั้นการศึกษาจะมีแต่คนไทยพุทธที่เรียนหนังสือ และสมัยก่อนนั้น การแจ้งเกิด หรือแจ้งตายนั้นกำนันจะเป็นคนจัดการทั้งหมด

และจากการสอบถามต่อในเรื่องของประวัติของเจ้าเมืองโตะนิ เจ้าเมืองเก่าที่นี้ ดาตาได้เล่าว่า ชาวบ้านที่นี้จะให้ความเคารพและช่วยกันดูแลสุสานของเจ้าเมือง ตามคำบอกเล่าต่อกันมานั้นสุสานแห่งนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ ใครที่เข้าไปขโมยข้าวของหรือสมบัติเก่าก็จะถูกวิญญาณของเจ้าเมืองตามไปทำร้าย ในตอนนั้นมีญาติของเจ้าเมืองเก่าโตะนิเป็นผู้ดูแลสุสานแห่งนี้ โดยมีชื่อเรียกกันว่า โตะเปาะแต หลังจากนั้นต่อมาได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่เบตง ปัจจุบันมีเชื้อสายโตะนิหลงเหลืออยู่ โดยอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านนาเตาะ ตำบลป้อมัง อำเภอรามัน

1.12 เส้นทางประวัติศาสตร์

ปี (พ.ศ.)	เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง
2550	เหตุการณ์ฝนตกหนักและเกิดพายุ เนื่องจากน้ำฝนที่ไหลลงจากเขาไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้ชุมชนตลาดนัดซึ่งเป็นที่น้ำไหลผ่าน ไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน จึงมีน้ำท่วมขังและเข้าบ้านชาวบ้าน จากที่ไม่เคยมีเหตุการณ์ในลักษณะนี้มาก่อน นอกจากนี้บ้านเรือนของประชาชนในตำบลโกตาบารูได้รับความเสียหาย ทางเทศบาลตำบลโกตาบารูต้องจัดสรรงบประมาณในการช่วยเหลือและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย เป็นจำนวนเงิน 40,000 บาท
....	เกิดเหตุไฟไหม้ที่โรงงานยางหมู่ที่ 2 เจ้าของโรงงานตระกูลเก่าแก่ชิว ปัจจุบันเป็นที่ตั้งมัสยิดต้นมะขาม
.....	ได้รับการยอมรับให้มีการแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน
2555	หมู่ 1 ชุมชนบ้านเขาะ มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่เป็นครั้งแรก เพราะมีคู่แข่งระหว่าง นายนิเดร์ เจ๊ะ (ผู้ใหญ่บ้าน) กับนายวรวิทย์ แอบากอ ซึ่งก่อนหน้านี้ในชุมชนยังไม่มี การเลือกตั้ง เพราะผู้ใหญ่บ้านที่ผ่านมามาจากการแต่งตั้ง
2556 หรือ 2559	เทศบาลตำบลโกตาบารู ได้จัดงานของดีพหุวัฒนธรรมมีการแสดงของเก่าโบราณ เครื่องมือในการรบในสมัยก่อน เช่น ดาบ

หมายเหตุ : แหล่งข้อมูล/บุคคลสำคัญที่ให้ข้อมูลไม่ได้อยู่ในพื้นที่จึงไม่สามารถให้ข้อมูลอย่างละเอียดได้

2. ศึกษาโอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่

ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม (Focus group) ตัวแทนกลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยใช้เครื่องมือ การวิเคราะห์ SWOT ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1) จุดแข็ง (Strength)

- › เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีเรื่องเล่าและอัตลักษณ์ที่สามารถถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้
- › มีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและหลากหลาย เช่น ไทย จีน มุสลิม และพาคีสถาน
- › มีสถานที่สำคัญและเอื้อต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้ เช่น วัดเก่า สุสานโตะนิ น้ำตกโตะนิ เขาโตะจา (ทับทวน) มัสยิดพาคีสถาน วัดและสุสานจีน
- › หน่วยงาน แกนนำ และประชาชนในพื้นที่มีความพร้อมและทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

2) จุดอ่อน (Weakness)

- › ประเด็นเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้มีการบรรจุเข้าในแผนของหน่วยงาน
- › หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ยังไม่มีการทำงานแบบบูรณาการ
- › หน่วยงานยังไม่ได้มีการฟื้นฟู/บูรณะสถานที่ต่าง ๆ ทำให้ยังไม่สามารถเชิญชวนให้คนมาท่องเที่ยวได้
- › ยังไม่มีการรักษาความปลอดภัยของแหล่ง/สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้คนทั้งในและนอกพื้นที่ไม่กล้าเข้ามาชมสถานที่ต่าง ๆ ของตำบล

3) โอกาส (Opportunity)

- › ตำบลโกตาบารูอยู่ในช่วงของการปรับระบบการเมืองการปกครอง จากเทศบาลตำบลโกตาบารูเป็นอำเภอโกตาบารู (ภายในปี 2560-2561)
- › เป็นศูนย์กลางการคมนาคม เพราะอยู่ตรงกลางระหว่างจังหวัดยะลา กับจังหวัดนราธิวาส และเส้นทางการคมนาคมในอนาคตทางหน่วยงานมีแผนจะสร้างถนน 4 แลน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก
- › มีความพร้อมในเรื่องของสถานที่สำหรับการเล่นกีฬา ได้แก่ สนามหญ้าเทียม และสนามฟุตบอลยาง ทำให้สามารถรองรับการทำกิจกรรมการเล่นกีฬาในพื้นที่ได้
- › มีคนภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญ เช่น สวนสาธารณะ (สวนวันนอร์) สุสานโตะนิ เป็นต้น และมีชาวมาเลเซียมาเยี่ยมเยียนทุกปี

4) อุปสรรค (Threat)

- › ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- › ต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟู/บูรณะสถานที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
- › ไม่สามารถรับรองความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่ตำบลโกตาบารูได้ 100% เนื่องจากยังมีเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ข้างเคียง

3. แนวทางในการพัฒนาพื้นที่สู่การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

ใช้วิธีการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม (Focus group) ตัวแทนกลุ่มประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยใช้เครื่องมือ การวิเคราะห์แนวโน้มอนาคต ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

- 1) ความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการทำงานแบบบูรณาการ
- 2) มีการบรรจุประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวให้อยู่ในแผน 4 ปีของเทศบาล และแผนของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3) มีการวางนโยบายตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น และผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 4) มีงบประมาณสนับสนุนและมีความต่อเนื่อง
- 5) ต้องมีการสร้างความเข้าใจและร่วมมือกันทำงานอย่างจริงจัง ตั้งแต่ประชาชนในพื้นที่ แกนนำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 6) ลงพื้นที่สำรวจสภาพความเป็นจริง เพื่อประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาต่อไป
- 7) จัดทำป้ายและมีการบูรณะสถานที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในพื้นที่

4. ภาคผนวก

1) ตารางการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

วัน/เวลา	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย
วันที่ 16 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ - ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	- นายรอนิง ดอเลาะห์หวอ (นายกเทศบาล ตำบลโกตาบารู)

วัน/เวลา	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย
	- สัมภาษณ์	- เทศบาลตำบลโกตาบารู - เตชะห์และเพื่อน นางราคาเย้าะ ปุลาปะระเปะ (กลุ่มสตรีทำมะพร้าวคั่ว)
วันที่ 17 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ - ลงพื้นที่กวดพิกัดสถานที่สำคัญ ได้แก่ น้ำตกโตะนิ เขาโตะจา (ทับทวน) สุสานโตะนิ มัสยิด ปากีสถาน วัด และวังเก่า	- พี่แปด นางเปรมจิตร ไม้จันทร์ (ประธานชุมชนบ้านศาลเก่า) - เจ้าหน้าที่เทศบาล/ แกนนำในพื้นที่
วันที่ 18 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- สนทนากลุ่ม (Focus group)	- เจ้าหน้าที่รัฐเทศบาลตำบลโกตาบารู
วันที่ 19 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์ เรื่องประวัติศาสตร์ชุมชน/ ตำบลโกตาบารู	- ดาดา นายวอลายาน อีซบซี (ปราชญ์ชาวบ้าน/ ผู้นำศาสนา)
วันที่ 20 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- สัมภาษณ์	- แกนนำ/ ผู้นำชุมชน
วันที่ 25 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560	- ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทำแผนที่/ แผนที่เดินดินตำบลโกตาบารู	- ตัวแทนแต่ละชุมชน

2) รายชื่อคณะทำงานเก็บข้อมูล

- (1) นางสาวสุไรยา วานี
- (2) นางสาวอาแอสาะ ดอเลาะ
- (3) นางสาวนุรไอนีย์ เจะดีอราแม
- (4) นางสาวแวอัสมีร์ แวมะนอ
- (5) นายอัพพลอ จุฬากวิวัฒน์
- (6) นายไชนูลอารีฟิน

/// // // // // // // // // // // // // // //